

ဝန်ကြီးဌာန၏ COVID-19 ကာကွယ်၊ ထိန်းချုပ်၊ ကုသရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု
အခြေအနေများအား ဘက်စုံခြုံငုံ ဆန်းစစ်သုံးသပ်ခြင်း
အစည်းအဝေး၌ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့် မိန့်ခွန်း
ကောက်နုတ်ချက်

နေပြည်တော်၊

(၂၀၂၀) ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ (၁၅) ရက်

- ဒီနေ့ ဝန်ကြီးဌာနအစည်းအဝေးခန်းမမှာ အခုလို တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦးအကြား ပလတ်စတစ် အကာတွေ တပ်ဆင်ထားခြင်းအားဖြင့် COVID-19 ရောဂါအပြင် အခြားပြင်ပမှ ဝင်ရောက်တဲ့ ရောဂါတွေ ကာကွယ်ရာလည်း ရောက်ပါတယ်။ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် တွေမှာလည်း တပ်ဆင်သင့်ပါတယ်။ COVID-19 ဟာ ဘယ်အချိန်ထိ ဖြစ်ပွားနိုင်မှာ မသိတဲ့အတွက် ရောဂါကာကွယ်ရန်အတွက် ပလတ်စတစ်အကာတွေ တပ်ဆင်သင့်ပါ တယ်။ တစ်ပြည် လုံးအတိုင်းအတာနဲ့ တပ်ဆင်ဖို့ အစီအစဉ်ရှိပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ပြည်သူတွေနဲ့ ဆက်ဆံရတဲ့နေရာတွေဖြစ်တဲ့ ဧည့်ကြိုကောင်တာတွေနှင့် အရေးပေါ် ဌာနတွေမှာ ဦးစားပေး တပ်ဆင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဒီနှစ် ဇန်နဝါရီလကတည်းက စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ COVID-19 ရောဂါ ကာကွယ်၊ ထိန်းချုပ်၊ ကုသရေးမှာ လုပ်ငန်းတွေကို မိမိတို့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်အရေး ကိစ္စသဖွယ် အားသွန် ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်နေကြတဲ့ ဝန်ကြီးဌာနက အဆင့်ဆင့်သော ဝန်ထမ်းတွေအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။ အခုအချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ထိန်းချုပ်ထားနိုင်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။
- ဗဟိုအဆင့်မှ ဆောင်ရန်၊ ရှောင်ရန် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေ ပြုစု ဖြန့်ဝေပေးနေပါတယ်။ အခြားနှီးနွယ်ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နေကာ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်အဆင့်တွေမှာ ရောဂါ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုတာ၊ လူနာနဲ့ထိတွေ့ခဲ့သူတွေကို ရှာဖွေထောက်လှမ်းတာ၊ သတ်မှတ် နေရာအဆောင်အဦတွေမှာ အသွားအလာ ကန့်သတ်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုတာ၊ ကွင်းဆင်း ဆောင်ရွက်တာ၊ ကျန်းမာရေးအသိပညာပေး နှိုးဆော်တာ၊ ဆေးနှင့်ဆေး ပစ္စည်းတွေ ဝယ်ယူဖြန့်ဖြူးတာ၊ ဓာတ်ခွဲစစ်ဆေးတာ၊ သီးခြားထားရှိ ကုသမှုပေးတာ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တွေ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းတွေနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု စတာတွေကို ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။

- အခုအချိန်ထိ လုပ်ငန်းများအားလုံးကို ခြုံငုံသုံးသပ်ဆွေးနွေးပြီး ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်မှာဖြစ်လို့ အခုအစည်းအဝေးဟာ ဝန်ကြီးဌာနအတွက် အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ အခုလို ခြုံငုံသုံးသပ်ဆွေးနွေးတာဟာ အခုမှ စတင်ဆောင်ရွက်တာမဟုတ်ပါဘူး။ CEU က COVID-19 ရောဂါဖြစ်ပွားမှု ခြုံငုံသုံးသပ်မှုအခြေအနေကို နေ့စဉ်၊ အပတ်စဉ် mini-review တွေကို ဆောင်ရွက်ပြီး တွေ့ရှိချက်တွေကို ဝန်ကြီးဌာန website မှာ တင်ထား ပါတယ်။
- COVID-19 ဟာ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့် ကူးစက်သော ရောဂါဖြစ်တဲ့အတွက် ရောဂါထိန်းချုပ်မှုလုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်ရတဲ့အခါ အခြားလမ်းကြောင်းတွေက တစ်ဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများထက် ပိုမိုခက်ခဲပါတယ်။ COVID-19 ဟာ ရောဂါ အသစ်လည်း ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီရောဂါရဲ့ ပြောင်းလဲလာတဲ့ သဘောသဘာဝပုံစံကို သိရှိ နိုင်ဖို့ သတင်းအချက်အလက် ရှာဖွေစုဆောင်းရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက် လျက်ရှိတဲ့ အတွက် အလွန်ကောင်းပါတယ်။
- COVID-19 ရောဂါ ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်တဲ့အခါ တွေ့ရှိချက် အခြေအနေ (epidemiological situation) အမျိုးမျိုးပေါ် မူတည်ပြီး မထင်မှတ်ဘဲ အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကပ်ရောဂါဗေဒဆိုင်ရာ အခြေအနေတွေပေါ်မှာ မူတည်ပြီး ရရှိတဲ့ ဘဏ္ဍာငွေ၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ နိုင်ငံတကာမှာ ရောဂါဖြစ်ပွားပျံ့နှံ့မှုပုံစံနှင့် အတိုင်း အတာ၊ နိုင်ငံတွင်းသို့ ကုန်း၊ ရေ၊ လေ လမ်းကြောင်းတွေက မိမိနိုင်ငံသားတွေနှင့် ခရီးသည်တွေ ဝင်ရောက်မှု၊ နိုင်ငံတွင်း COVID-19 ကူးစက်ဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ အရပ်ရပ်တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး မိမိတို့ရဲ့ epidemic control strategy တွေကိုလည်း မွမ်းမံဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။
- ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ SOP, Guidelines တွေနှင့် Strategy တွေကို တသမတ်တည်း လုပ်လို့ မရပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ changing epidemiological situations နဲ့ အညီ update လုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ သတင်းအချက်အလက်တွေဟာလည်း အချိန်နဲ့တပြေးညီ ဖြစ်ရပါမယ်။
- အခုအစည်းအဝေးမှာ COVID-19 ကာကွယ်၊ ထိန်းချုပ်၊ ကုသရေးလုပ်ငန်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေကြတဲ့ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးတွေက ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိတဲ့ ပကတိအခြေအနေများအား နောက်ခံထား ပြီး အားသာချက်များ၊ အားနည်းချက်တွေနဲ့ လိုအပ်ချက်တွေကို ပွင့်လင်းစွာ ဆွေးနွေး ကြစေလိုပါတယ်။
- ကပ်ရောဂါ ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပုံ ဖြစ်စဉ် တစ်လျှောက်လုံးကို အဆင့်ဆင့် စနစ်တကျ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မှတ်တမ်း (record) ထားဖို့

လိုပါတယ်။ အခုဆောင်ရွက်လျက်ရှိတဲ့ strategy များ ရည်မှန်းထားသလောက် ထိရောက်မှုမရှိရင် မှတ်တမ်းတွေကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး လိုအပ်သလို ပြုပြင်အားဖြည့် ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- ဒီ COVID-19 ရောဂါဟာ ကူးစက်ရောဂါ အသစ်ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီရောဂါကို သေသေချာချာ ကိုင်တွယ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီရောဂါဟာ အလွန်ခန့်မှန်းရ ခက်တဲ့အတွက် information seeking unit ကိုလည်း ပြန်လည်ဖွဲ့သင့်ရင်ဖွဲ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- အဲဒီဆွေးနွေးချက်နှင့် အကြံပြုချက်များ အပေါ်မူတည်ပြီး ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ COVID-19 နှင့်ပတ်သက်တဲ့ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်ကို ချမှတ်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရှိမှာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ COVID-19 ကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ပြီ ဖြစ်ပေမယ့်လည်း ပေါ့ဆ၍မရဘဲ လုပ်ငန်းတွေကို အရှိန်အဟုန်မပျက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက် သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ဒီ COVID-19 ရောဂါ ကာကွယ်၊ ထိန်းချုပ်၊ ကုသရေးလုပ်ငန်းတွေကို ဆောင်ရွက်တဲ့အခါ health literacy မြှင့်တင်ရေးဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ပြည်သူတွေအတွက် ကျန်းမာရေး အသိပညာမြင့်မားလာရန် အခုဆိုရင် ဒီနေ့အတွက် သိကောင်းစရာဆိုပြီး အချက်အလက်တွေကို ဝန်ကြီးဌာန အင်တာနက်စာမျက်နှာနှင့် လူမှုကွန်ယက်မှာ နေ့စဉ် ဖော်ပြထားပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနမှ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် နည်းဗျူဟာများဟာ အခြေအနေ အချိန်အခါပေါ်မူတည်ပြီး update လုပ်သင့်လျှင် လုပ်ရပါမယ်။
- COVID-19 ကာကွယ်၊ ထိန်းချုပ်၊ ကုသရေး အမျိုးသားအဆင့် ဗဟိုကော်မတီမှာ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က ကျွန်တော့်ကို တိုက်ရိုက်ညွှန်ကြားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ COVID-19 ရောဂါနဲ့ပတ်သက်လို့ ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး၊ ကပ် ရောဂါဗေဒရှုထောင့် အမြင်နဲ့သာ မြင်ပါတယ်။ အတိုင်ပင်ခံအနေနဲ့ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကုန်သွယ်ရေး၊ နိုင်ငံတကာ ဆက်ဆံရေးနှင့် ခရီးသွားလာရေး စသည့် ရှုထောင့်အမြင် များရဲ့ ပြောကြားချက်ဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် အလွန်အသုံးဝင်ပါတယ်။ တိုင်းဒေသ ကြီး/ပြည်နယ် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာနမှူးတွေအတွက်လည်း ပိုမို အသုံးဝင်ပါတယ်။
- COVID-19 ကာကွယ်၊ ထိန်းချုပ်၊ ကုသရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာမှာ ချိန်သားကိုက် ချိတ်ဆက်၊ ပေါင်းစပ်၊ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း

များနှင့် တာဝန်ရှိသူများအကြား သတင်းအချက်အလက်များကို အချိန်နဲ့တစ်ပြေးညီ ဖလှယ်နိုင်ရန် သတင်းအချက်အလက်စနစ် ကောင်းမွန်လာပါတယ်။

- COVID-19 ရာဂါ ကာကွယ်၊ ထိန်းချုပ်ရေးရဲ့ လုပ်ငန်းအောင်မြင်မှုဟာ ဓါတ်ခွဲစမ်းသပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဓါတ်ခွဲစမ်းသပ်မှုရဲ့အဖြေဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဓါတ်ခွဲစမ်းသပ်မှုရဲ့ အဖြေပေါ်မှာမူတည်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်တွေလည်း အများကြီး ပြောင်းလဲပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့၊ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ပရဟိတ အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တဲ့အတွက်လည်း အောင်မြင်မှုတွေ အများကြီး ရပါတယ်။
- ယခုအချိန်မှာ ပြည်ပမှ ပြန်လာသူတွေမှာ ရောဂါကူးစက်ဖြစ်ပွားမှုတွေ တွေ့ရှိနေရပြီး ပြည်တွင်း ကူးစက်မှုတွေဟာ မကူးသလောက်နည်းပါတယ်။ ပြည်ပမှ ပြန်လာသူတွေမှာ ရောဂါ ကူးစက်ဖြစ်ပွားမှု မရှိစေဖို့ ပြန်လာသူတွေကို အသွားအလာ ကန့်သတ်ထားရှိမှု လုပ်ငန်းတွေကို စနစ်တကျ စည်းကမ်းတွေ၊ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်တွေနဲ့အညီ တိတိကျကျ အထူးအလေးထား ဆောင်ရွက်မယ်ဆိုရင် အချိန်တိုအတွင်းမှာ ရာနှုန်းပြည့်နီးပါး ထိန်းချုပ်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ဆက်လက်ပြီးတော့လည်း synchronized coordinate and collaboration ရအောင် ထပ်ပြီး လုပ်ဆောင်ပါမယ်။ sharing or real time information ကိုလည်း ထပ်မံ လုပ်ပါမယ်။ Quick response ချက်ချင်းတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်တာကို လုပ်ဆောင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ တွေ့ရှိချက်ပေါ်မူတည်ပြီး ဘယ်လိုပုံစံနဲ့၊ ဘယ်လိုအတိုင်းအတာနဲ့ ရှေ့ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေကို ချမှတ်မယ်ဆိုတာ ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်အပ် ပါတယ်။
- အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အခမ်းအနားတက်ရောက်သူများစာရင်း -

- ဒုတိယဝန်ကြီး
- အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်
- ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် တာဝန်ရှိသူများ

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)